

mændenes Stilling, eller endelig til det Begreb, som hidindtil her har været forbundet med Statstjenesten, ikke tiltræde de Anskuelser, idetmindste ikke i det Omfang, som jeg gjerne ønskede, som det ærede Udvalg har hyldet. Men jeg troer, at man, for at gaae frem med Sikkerhed til en bestandig Formindsfelse af den uforholdsmæssig store Byrde, som Pensionsvæsenet unægtelig nu i det Hele paalægger Staten, uden at jeg derfor vil paastaae, at de enkelte Pensioner, maaskee paa faa Undtagelser nær, ere alt for store — at man, siger jeg, for at naae dette Maal, maa slaae ind paa en ganske anden Vej, og først og fremmest fixere Begrebet af „pensionsberettigede Embedsmænd“; dernæst maa man først lade Pensionsberettigelsen indtræde efter den Tid, hvor en fortsat Forberedelse til Statstjenesten dog er det Vigtigste og ved det ydede Arbejde, og forinden hvilkken der slet ikke kan være Tale om egentlig Statstjeneste i Ordets høiere Betydning; thi hvormeget jeg end erkjender, at Statstjenesten maa holdes i Hævd, fordi den fordrer en særegen Kundskabsfyldde og en særegen Dannelse, saa maa det dog ikke oversees, at en god Deel af denne Dannelse erhverves i selve Statens Tjeneste, og netop derfor finder jeg ikke Grund til at gjøre Pensioneringen i det første Tjenestjaar i det Hele til Pligt for Staten, og endnu mindre at give dem, der neppe ere indtraadte i Statstjenesten, et uforholdsmæssig stort Krav paa Pension. Det forekommer mig, — jeg nægter det ikke — at være et ikke lidet vægtigt Argument for Rigtigheden af min Anskuelse, at man ved alle de mange forskjellige Planer til Pensionslove, som man hidtil har fulgt eller forsøgt, ikke

paa noget Sted har realiseret eller villet realisere den Tanke, hvorpaa det ærede Udvalg er kommen ind, at ville gjøre Statstjenesten i de første 5 Tjenestjaar forholdsviis langt sikkrere, og derfor ogsaa forholdsviis langt bedre vederlagt end paa ethvert andet Stadium af Statstjenesten, og at lade den længere Statstjeneste undgaae for den særdeles Gunst, som vises mod de første Aar. Og jeg troer, at man forregner sig, naar man betragter de store Pensioner, som den Embedsmand, der har tjent i 50 Aar, faaer, med meget mistroiske Øine, og jeg troer, at man netop derved paavælter Staten en overordentlig stor Byrde. Det er tværtimod de Pensioner, som man gjør let tilgængelige efter faa Tjenestjaar, som er en overordentlig stor Byrde for Staten (Hør!). Der lever endnu ikke faa af de Embedsmænd, som bleve ansatte i Krigsaarene mellem 1807 og 1813, og som gif af ved Reductionen i 1815 — Mænd, som for en ikke liden Deel bleve ansatte at være traadte over i Statens Tjeneste, nagtet de ikke for Staten udførte andre Forretninger end dem, som de havde gjort i deres private Liv, og hvortil der aldeles ikke fordredes nogen særegen Dannelse. Disse Mænd ere gaaede af med 3, 4, 5, 600 Rbd., snart som Bartpenge, snart som Pension. Naar nu en saadan Mand har levet 35 Aar med 500 Rbd. Pension, saa har han for en meget kort Tjeneste, som han har ydet Staten, faaet 17,500 Rbd. i Pension; og naar en Embedsmand efter 50 Aars Tjeneste gaaer af i sit 75de Aar, og lever meget længe for en 75aarig Mand, eller i Gjennemsnit 8 Aar, og faaer 1200, 1500, 2000 Rbd. i Pension, saa oppebærer han i det Hele ikke saa meget som hiin i Pension.